

KONFRONTATION

MED TRO, VIDEN, RATIONALITET, OBJEKTIVITET M.V.

Sundhedsantropologi

af Maibrit Blyt, tandplejer, master i sundhedsantropologi

I FORÅRET 2013
MODTOG JEG LEGAT
FRA DTP'S UDDAN-
NELSESFOND OG
BEGYNDTE I AUGUST
SAMME ÅR PÅ MA-
STERUDDANNELSEN
I SUNDHEDSANTRO-
POLOGI VED AAR-
HUS UNIVERSITET.
I SOMMEREN 2015
KUNNE JEG SÅ KAL-
DE MIG MASTER.

På uddannelsen havde vi mange forskellige faglige baggrunde. Der var sygeplejersker, jordemødre, fysioterapeuter, en journalist, en sociolog, en cand.mag. m.fl. Jeg var den eneste med en tandsundhedsfaglig baggrund. Vi kom i studiegruppe alt efter hvor i landet, vi boede. Jeg var i en studiegruppe på fire, som desværre boede så langt fra hinanden, at vi kun mødtes én gang mellem hver forelæsning. Til gengæld var det berigende, når vi var sammen. Jeg havde stor glæde af at dele mine tanker og den skepsis, jeg har fået for alt det i sundhedsvæsenet, der påberåber sig videnskabelig evidens. Og uddannelsen konfronterede i høj grad opfattelserne af tro, viden, rationalitet, objektivt og subjektivitet.

Interessen blev vakt

Hvorfor ville jeg bruge to år på at studere ved siden af mit daglige arbejde på en tandreguleringsklinik i Kolding?

Det ville jeg, fordi jeg fik muligheden, men mest fordi, jeg fandt det antropologiske felt overordentligt spændende. Jeg blev inspireret til at bevæge mig ind på dette område, allerede da jeg var i gang med Diplomuddannelsen i oral helse i 2008, hvor jeg mødte underviser Anne Christensen, der bl.a. også har en masteruddannelse i sundhedsantropologi. Hun holdt et oplæg om distinktionen 'illness/disease' med baggrund i Arthur Kleinmans teorier (1941-). Kleinman er blandt sine mange titler også medicinsk antropolog svarende til den danske variant 'sundhedsantropolog'.

Hvad kan en masteruddannelse i sundhedsantropologi?

For mig er en masteruddannelse i sundhedsantropologi en enestående mulighed for at forholde sig til sundhedssystemet og de mennesker, der benytter sig af det og arbejder i det, med et andet fokus end det traditionelle, naturvidenskabelige blik. Uddannelsen spænder bredt, og mine fire eksamensopgaver handlede om noget så forskelligt som: • Analyse og diskussion af slægtskab. • Redegørelse for Kleinmans teorier i forhold til en selvvalgt sundhedsfaglig problemstilling. • Identitet, etnicitet og tandregulering. • En antropologisk analyse af menneskets forhold til tænderne og tænderne som social markør. I en senere udgave af Tandplejeren vil jeg vende tilbage med en artikel på baggrund af sidstnævnte emnevalg.

Modulernes indhold

Første modul handlede om en generel introduktion til antropologien, herunder læsning af mange klassiske tekster. På introduktionsmodulet

kom vi bl.a. ind på antropologiske definitioner af udvalgte begreber som fx kultur og forskellige betydninger af klassifikationer, sociale organisationsformer, identitet og globalisering.

På andet modul kom det sundhedsfaglige område i spil. Temaerne var: Lidelse, fortolkning og forståelse; sundhedssystemer, patienter og helbredere; krop, biomedicin og teknologi, og til sidst narrativer og pragmatisme. På dette modul lavede vi også en gruppefremlæggelse af en monografi med oplæg til efterfølgende diskussion.

Tredje modul var en direkte forlængelse af andet modul med temaerne: Normalitet, afvigelse og sundhedsfremme; global sundhed – ulighed i sundhed; viden, evidens og risiko, og til sidst kronisk sygdom og sygefortællinger. På tredje modul lavede vi også en skriftlig boganmeldelse af en selvvalgt monografi.

Fjerde og sidste modul bestod i et metodeseminar med et internatophold og feltarbejde i Lemvig. Jeg var på det lokale gymnasium, hjemme hos et pensioneret ægtepar, i den kommunale tandpleje og på en livsstilshøjskole. Det var utroligt spændende og lærerigt: Hvordan kommer man i snak med mennesker, så de får lyst til at give indblik i deres liv? Hvordan sikrer man sig, at man får data, man kan bruge til noget? Feltarbejdet er en af antropologens måder at indsamle data. Det var også den metode, jeg brugte, da jeg skulle indsamle data til min afsluttende masteropgave, hvor jeg var på feltarbejde på en stor midtjysk tandklinik. Til opgaven på fjerde modul hørte også en mundtlig eksamen. Som det sidste var alle, der havde mulighed for det, på Moesgaard ved Institut for Kultur og Samfund ved Aarhus Universitet, hvor vi hver især fremlagde vores projekter for hinanden, men også for tilhørere i form af venner, familie, kolleger, chefer og andre interesserede.

Hvad bruger jeg uddannelsen til?

Jeg anvender mine nye kundskaber på flere måder – først og fremmest til at få øje på sundhedsfaglige problemstillinger. Jeg har i høj grad ændret syn på evidens, subjektivitet og objektivitet. Den refleksive tankegang finder jeg anvendelig både i forhold til motivation af patienter, men også når vi i tandplejen diskuterer sundhedsfremme og forebyggelse i forhold til vores sundhedsplan. På sigt vil jeg gerne arbejde med antropologiske analyser af tandsundhedsfaglige problemstillinger og håber, at jeg med en ballast som både tandplejer og master i sundhedsantropologi får mulighed for at deltage i den evigt nødvendige debat om tandsundhed.

Jeg vil slutteligt udtrykke min taknemmelighed til Dansk Tandplejerforening, som med uddannelsesfonden gav mig mulighed for at gennemføre dette udviklende og spændende studie. Uden legatet havde det ikke været muligt for mig. Tak for tilliden!

Penge til din uddannelse

Hovedbestyrelsen tildeler igen i april midler fra Dansk Tandplejerforenings uddannelsesfond. Ansøgningsfristen er den 3. april 2016.

Dansk Tandplejerforenings uddannelsesfond støtter tandplejere, som ønsker videreuddannelse på diplomniveau eller lignende. Der lægges vægt på, at uddannelsen er anerkendt i uddannelsessystemet med ECTS-point. Om du tager diplomuddannelsen i Danmark eller i fx Sverige er ikke vigtigt, men der vil blive lagt vægt på, at du ønsker at videreudanne dig inden for faget og med tandplejerfaget i fokus.

Et legat kan højst beløbe sig til 10.000 kr., men der er mulighed for at søge flere år i træk, hvis du fx ønsker flere diplommoduler eller en hel diplomuddannelse. Der kan også søges om støtte til transportudgifter og/eller bogindkøb. Det er dig selv, der angiver dine behov. Beløb udbetales kun mod kvittering for afholdte udgifter.

Støtte ydes til tandplejere, som er medlemmer af Dansk Tandplejerforening og tandplejere, som ikke modtager støtte fra anden side. Støtten vil aldrig blive givet som løntab, men udelukkende til udgifter forbundet med uddannelsesforløbet.

ANSØGNINGSSKEMA PÅ DTPNET

Brug ansøgningsskemaet på DTPnet. Ansøgningsskema samt dokumentation for optagelse på studiet sendes til formand Elisabeth Gregersen, egr@dansktp.dk, senest den 3. april. 2016. Inden for 14 dage efter ansøgningsfristen modtager ansøgerne svar.

Som modtager forpligter du dig til efterfølgende at udarbejde en artikel eller en notits med dine erfaringer fra kurset.

Ansøgningsfrist er den 3. april 2016